

Figure 4.2 The geographic distribution of the Indo-European wheel-wagon vocabulary.

Figure 5.1 The Proto-Indo-European homeland between about 3500–3000 BCE.

Figure 8.1 The migrations of pioneer farmers into Greece and across Europe between 6500 and 5500 BCE, including the colonization of the eastern Carpathian piedmont by the Criş culture.

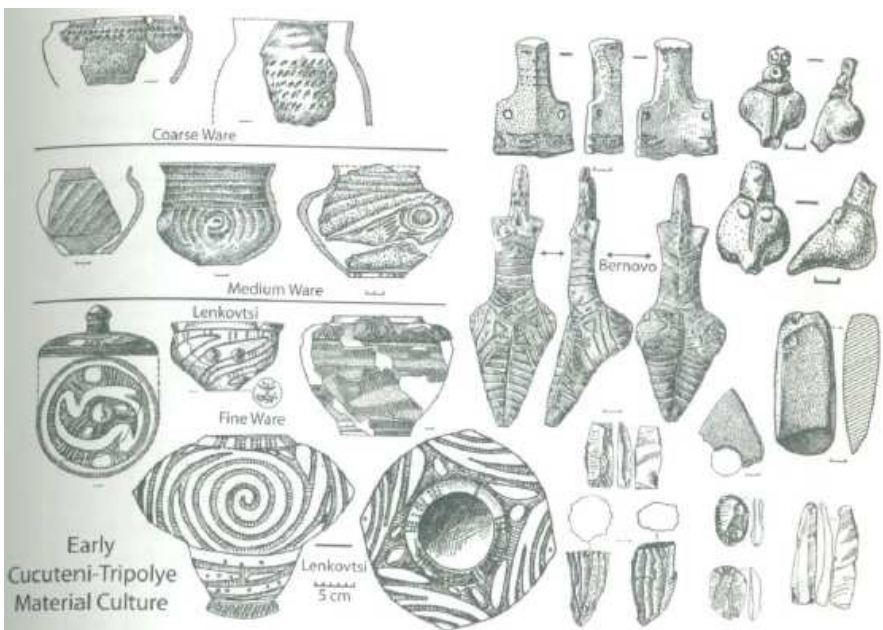

Figure 9.3 Artifacts of the Pre-Cucuteni II/III-Tripolye A period from the sites of Bernashevka (most), Bernovo (labeled), and Lenkovtsi (labeled). After Zbenovich 1980, figures 55, 57, 61, 69, 71, 75, 79; and Zbenovich 1989, figure 65, 74.

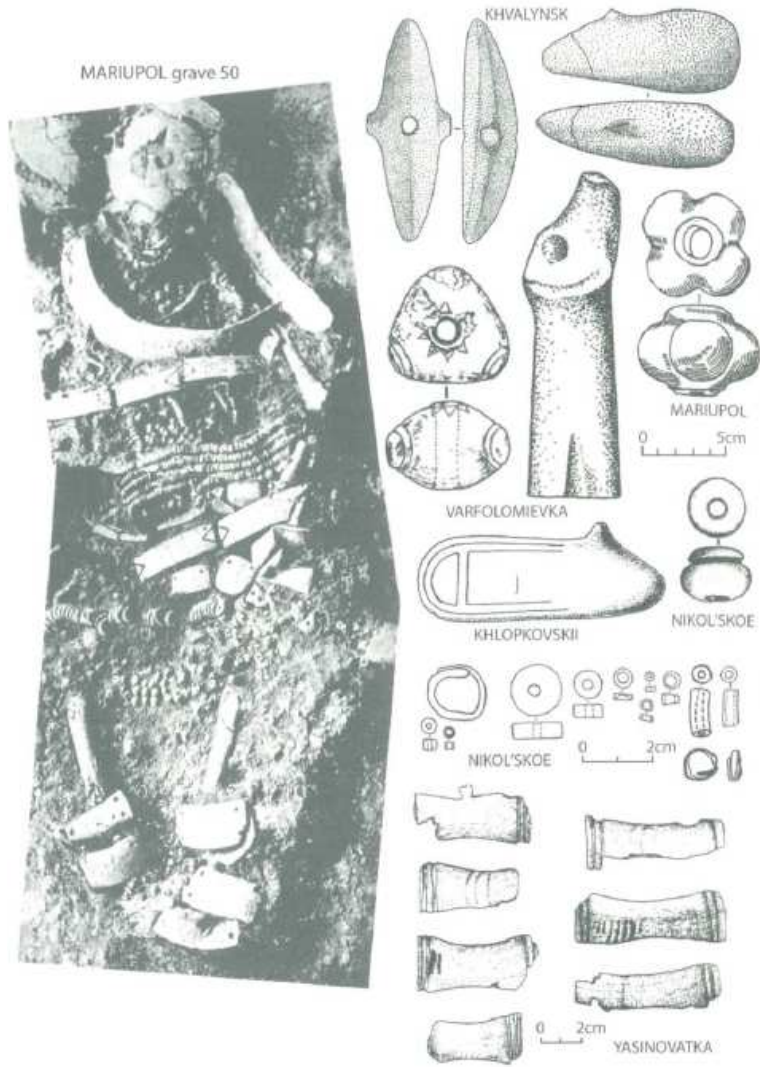

Figure 9.6 Ornaments and symbols of power in the Early Eneolithic, from Dnieper-Donets II graves, Khvalynsk, and Varfolomievka. The photo of grave 50 at Mariupol, skull at the top, is adapted from Gimbutas 1956, plate 8. The beads from Nikol'skoe include two copper beads and a copper ring on the left, and a gold ring on the lower right. The other beads are polished and drilled stone. The maces from Mariupol and Nikol'skoe, and beads from Nikol'skoe are after Telegin 1991, figures 29, 38; and Telegin and Potekhina 1987, figure 39.

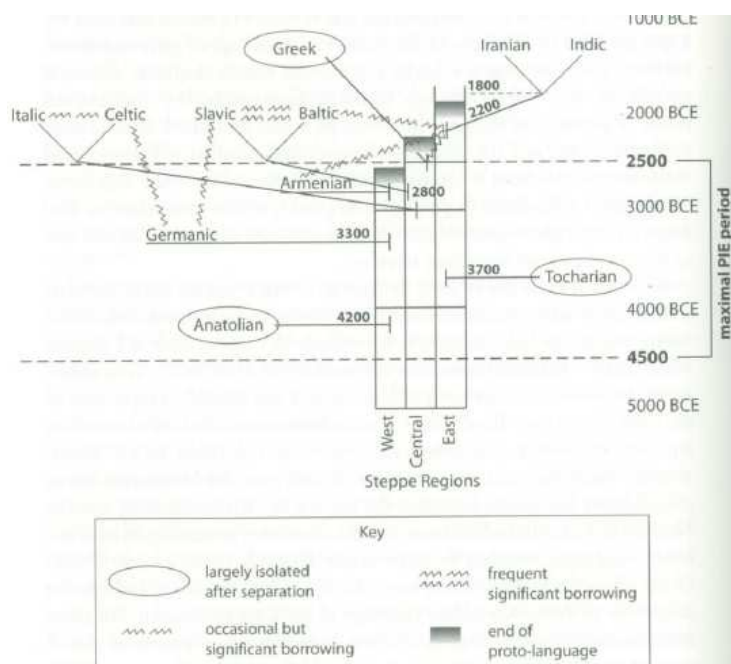

Figure 5.2 A diagram of the sequence and approximate dates of splits in early Indo-European as proposed in this book, with the maximal window for Proto-Indo-European indicated by the dashed lines. The dates of splits are determined by archaeological events described in chapters 11 (Anatolian) through 16 (Iranian and Indic).

PIE fonológia

A) spoluhlásky

a) okluzívny

	labiály	alveoláry	veláry	palaoveláry	labioveláry
neznelé	p	t	k	k´	k ^w
znelé	b	d	g	g´	g ^w
aspirované (s prídychom)	bh (b ^h)	dh (d ^h)	gh (g ^h)	g´h (g ^h)	g ^w h (g ^{wh})
laryngály		h ₂ (ə ₂ , H ₂ , H)		h ₁ (ə ₁ , H ₁ , H)	h ₃ (ə ₃ , H ₃ , H)

b) frikatívny: s

c) sonóry:

- nazály: m, n
- likvidy: r, l
- polhlásky: i a u (alternatívne značenie y a w)
- medzi dvoma neslabičnými spoluhláskami sa stávajú sonóry slabičnými, štandardne označované krúžkom pod grafémou (v tomto prípade podčiarkou, napr. slabičné m = m)

B) samohlásky

krátke samohlásky

i u
e o
a

dlhé samohlásky

ī ū
ē ō
ā

PIE morfológia

A) ablaut

– zmena koreňovej samohlásky, obmieňa význam slova, slovný druh a pod.

koreň *sed- (slovesný koreň prítomného času /„sedieť“/)

- ⇒ *sod- (slovesný koreň minulého času)
- ⇒ *sd -; *ni-sd-o- > *nizdos („hniezdo“ – doslova „kde (vtáky) sadajú“)
- ⇒ *sēd- („sedadlo“)
- ⇒ *sōd- („sadza“)

B) flexia

ohýbanie (flexia): skloňovanie (deklinácia) a časovanie (konjugácia)

PIE slovo = prefix – koreň – sufix – koncovka (deklináčna, konjugačná)

e – g^when – 0 – t

*eg^whent „zahubil“

PIE koreň = („s“) – S – (R) – „e“ – (R) – S; *ped- „noha“, *kreuh₂- „krv“, *sneig^wh- „sneh“

(S – akákoľvek spoluhláska (aj rezonanta alebo laryngála), R – rezonanta, „e“ – samohláska e, „s“ – spoluhláska s)

Dve základné formy flexie:

- 1) thematická (neskoršia PIE; koreň + thematický sufix + koncovka) – medzi koreň a koncovku sa vkladá sufix, pri flexii je pod možným vplyvom ablautu sufix a koncovka
- 2) athematická (arachaická PIE; koreň + 0 + koncovka) – koncovka sa pripája priamo na koreň, sufix chýba, pri flexii je pod možným vplyvom ablautu koreň

príklady thematických sufixov:

- 1) *-o-
- 2) *-ō-
- 3) zdvojenie koreňa (*k^we-k^wlo-s, slov. hla-hol) – expresívne emotívne slová
- 4) *-lo- :zdrobneliny gót. attila „otecko“, lat. porculus „prasiatko“
- 5) *-mo- :podstatné mená vyjadrujúce dianie, alebo prídavné mená
- 6) *-no- : slovesné podstatné mená
- 7) *-tlo-, *-dhlo-, *-tro-, *-dhro :označenia nástrojov

PIE Podstatné meno

- osem pádov (nom., gen., dat., ak., vok., lok., in., ab. / ablatív; smer z niečoho/), tri rody (m., f., n.) a tri čísla (sg., pl., du. /duál, dvojné číslo/)

- koncovky pre thematické a athematické podstatné mená sa líšili, v PIE teda dve skloňovacie paradigmy pod. mien
príklad skloňovania thematického podstatného mena *w^lk^wos „vlk“ v singuláre

N. *w^lk^w-o-s ; G. *w^lk^w-o-s; D. *w^lk^w-ō-i; Ak. *w^lk^w-ō-m; V. *w^lk^w-e; L. *w^lk^w-o-i; I. *w^lk^w-o-h₁; Ab. *w^lk^w-ō-t

PIE Číslovky (základné 1 – 10)

1 *oino, 2 *dwóh₁, 3 *tréyes, 4 *k^wétwores, 5 *pénk^we, 6 *swék^s, 7 *septm, 8 *ok^tōu, 9 *néw₁, 10 *dék^m

PIE Sloveso

- osoba (1., 2., 3.), číslo (Sg., Du., Pl.), čas (prítomný a viacero minulých), spôsob (oznamovací, rozkazovací, želací /budúci čas/, podmieňovací), rod (aktívny, médium /zvrtné sloveso/)

- sloveso opäť tvorené buď thematicky alebo athematicky, pričom koncovky sa líšili pre prítomný (primárne) a minulý čas (sekundárne) v závislosti od rodu sloveda aktívneho (primárne aktívne, primárne pasívne) alebo médium (médium aktívne, médium pasívne), zvláštne koncovky boli pre minulý čas perfektum – teda 5 rôznych druhov časovacích paradigiem slovesa

Časovanie athematického slovesa *h₁és- („byť“) v prítomnom čase (koncovky primárne aktívne)

arch PIE		>	psl.		>	slov.	
Sg.	Pl.		Sg.	Pl.		Sg.	Pl.
1. *h ₁ és-mi	*h ₁ s-mé-		jesmь	jesmь		som	sme
2. *h ₁ és-si	*h ₁ s-té-		jesī	jeste		si	ste
3. *h ₁ és-ti	*h ₁ s-énti		jestь	so ⁿ tь		je/jest	sū